

Sygn. akt VI ACa 1137/14

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lipca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Małgorzata Manowska

Sędziowie: SA Agata Zajac

SO (del) Marcin Łochowski (spr.)

Protokolant: protokolant Katarzyna Łopacińska

po rozpoznaniu w dniu 7 lipca 2015 r.

na rozprawie sprawy z powództwa K. R.

przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w W.

o stwierdzenie nieważności uchwały lub o uchylenie uchwały

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 14 maja 2014 r.

sygn. akt XXV C 971/13

postanawia:

uchylić zaskarżony wyrok, umorzyć postępowanie w sprawie i znieść wzajemnie pomiędzy stronami koszty procesu w I instancji.

Sygn. akt VI ACa 1137/14

UZASADNIENIE

K. R. wniosła pozew o stwierdzenie nieważności w części, uchwały nr (...) Zarządu (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w W. z dnia 5 czerwca 2013 r. w sprawie określenia przedmiotu odrębnej własności lokali w nieruchomości w W. przy ul. (...), w zakresie § 5 tej uchwały oraz w zakresie postanowienia zawartego w załączniku nr 1 do tej uchwały zgodnie, w którym określono wymaganą od powódki dopłatę do wkładu budowlanego z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności gruntu. Alternatywnie powódka wniosła o uchylenie tejże uchwały w powyższym zakresie.

W odpowiedzi na pozew (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa w W. wniosła o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 14 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił powództwo i stwierdził nieważność zaskarżonej uchwały.

Wyrok ten zaskarżyła apelacją pozwana spółdzielnia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Postępowanie w niniejszej sprawie podlega umorzeniu.

Zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c. sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. Z kolei zgodnie z art. 386 § 3 k.p.c. jeżeli zachodzi podstawa do umorzenia postępowania, sąd drugiej instancji uchyla zaskarżony wyrok oraz umarza postępowanie.

Należy zwrócić uwagę, że Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 23 października 2013 r. w sprawie o sygn. akt XXV C 922/13 wydał wyrok zaoczny, uwzględniający powództwo E. T. i A. T. o stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały w zakresie postanowienia zawartego w jej § 5. Wyrok ten stał się prawomocny z dniem 10 grudnia 2013 r. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, jest to okoliczność skutkująca niedopuszczalnością rozstrzygnięcia sporu w niniejszej sprawie.

Wymaga podkreślenia, że zgodnie z art. 42 § 9 ustawy z dnia Prawo spółdzielcze (Dz.U. z 2013 r., poz. 1443 ze zm.) orzeczenie sądu ustalające nieistnienie albo nieważność uchwały walnego zgromadzenia bądź uchylające uchwałę ma moc prawną względem wszystkich członków spółdzielni oraz wszystkich jej organów. Brak jest, co prawda, takiej regulacji w odniesieniu do uchwał zarządu, ale zbliżony charakter tego aktu wewnątrzspółdzielczego uzasadnia posłużenie się w tym przypadku analogią. Oznacza to, że również orzeczenie stwierdzające nieważność uchwały zarządu spółdzielni cechuje się prawomocnością rozszerzoną, wiążąc także członków spółdzielni niebiorących udziału w postępowaniu. Trudno bowiem wyobrazić sobie sytuację, aby ta sama uchwała zarządu obowiązywała tylko część członków spółdzielni – tych, którzy nie uzyskali orzeczenia sądu stwierdzającego nieważność lub uchylającego uchwałę. Wprost przeciwnie, wydanie tego rodzaju orzeczenia skutkuje trwałym i ostatecznym wyeliminowaniem uchwały z obrotu prawnego.

Co więcej, Sąd Apelacyjny podziela pogląd, że co do zasady „moc wiążąca prawomocnego orzeczenia rozciąga się na wszystkich współuczestników jednolitych, także tych, którzy nie uczestniczyli w sprawie i nie zostali wymienieni w wyroku (art. 73 § 2 k.p.c.).” (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 sierpnia 2012 r., II CSK 740/11, zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 1999 r., III CKN 48/99). Nie budzi wątpliwości, że z istoty spornego stosunku prawnego wynika, że wyrok stwierdzający nieważność uchwały zarządu dotyczy niepodzielnie wszystkich członków spółdzielni. Tym samym, mimo niewymienienia w wyroku, pozostali członkowie spółdzielni są związani orzeczeniem ustalającym nieważność uchwały zarządu.

Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w uzasadnieniach postanowienia z dnia 21 października 2014 r. sygn. akt VI ACz 247/14 oraz postanowienia w sprawie VI ACa 245/14 z dnia 28 listopada 2014 r., w których przyjął, że istnienie prawomocnego wyroku stwierdzającego nieważność § 5 uchwały nr (...) z dnia 5 czerwca 2013 r. powoduje konieczność przyjęcia poglądu, że będąca przedmiotem postępowania uchwała została już skutecznie wyeliminowana z obrotu prawnego i wówczas orzekanie w tym przedmiocie staje się bezprzedmiotowe.

Uwzględnienie powództwa o ustalenie nieważności części uchwały oznacza, że sporny jej zapis nie istnieje już od samego początku (*ex tunc*). Natomiast odnoszące się do § 5 rzeczony uchwały wskazania zawarte w załączniku nr 1 o konieczności wniesienia dopłaty do wkładu budowlanego w określonej wysokości nie mogą same przez się rodzić po stronie powódki oraz innych osób zaangażowanych w inwestycję przy ul. (...) takiego obowiązku, gdyż tego rodzaju stwierdzenie nie ma samodzielnego bytu. W powyższym zakresie załącznik nr 1 pełni jedynie rolę podrzędną w stosunku do postanowienia przewidzianego w § 5 przedmiotowej uchwały. Nieważność postanowienia zawartego w § 5 uchwały pociąga zatem również nieważność zindywidualizowanego w załączniku obowiązku powódki.

Dlatego też, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok oraz w oparciu o art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w sprawie i zgodnie z art. 100 k.p.c. zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu w I instancji, biorąc pod rozwagę, że przeszkoda procesowa do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy pojawiła się po wniesieniu pozwu i był niezależna od zachowania i woli stron.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.